

Ερωτήσεις και απαντήσεις: Διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων

Βρυξέλλες, 9 Νοεμβρίου 2022

Γιατί εκδίδει η Επιτροπή ανακοίνωση για τα λιπάσματα;

Ο κόσμος βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπος με μια παγκόσμια κρίση στον τομέα των ανόργανων λιπασμάτων, η οποία οφείλεται στις υψηλές τιμές της ενέργειας. Οι γεωργοί σε όλες τις χώρες του κόσμου αισθάνονται έντονα τον αντίκτυπο της στενότητας που επικρατεί στην αγορά λιπασμάτων, καθώς το 50 % της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων σήμερα εξαρτάται από συστήματα παραγωγής που βασίζονται στη χρήση ανόργανων λιπασμάτων. Δεδομένου ότι οι βιομηχανίες λιπασμάτων χρειάζονται φυσικό αέριο για την παραγωγή αμμωνίας και άλλων αζωτούχων προϊόντων, όταν οι τιμές του φυσικού αερίου είναι υπερβολικά υψηλές, μειώνουν ή διακόπτουν την παραγωγή τους.

Για τους γεωργούς, το πρόβλημα είναι η οικονομική προσιτότητα των λιπασμάτων. Μέσα σ' ένα χρόνο, από τον Σεπτέμβριο του 2021 έως τον Σεπτέμβριο του 2022, η τιμή των αζωτούχων λιπασμάτων αυξήθηκε κατά 149 %. Σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, η αύξηση είναι ακόμη μεγαλύτερη: ανάλογα με τα προϊόντα και τη σύνθεσή τους, τα λιπάσματα κοστίζουν τώρα στους γεωργούς 3 έως 5 φορές ακριβότερα απ' ό,τι πριν. Ως εκ τούτου, οι γεωργοί αγοράζουν και χρησιμοποιούν λιγότερα λιπάσματα, θέτοντας άμεσα σε κίνδυνο την απόδοση και την ποιότητα των επόμενων συγκομιδών τους. Η μείωση της παραγωγής τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να επηρεάσει ακόμη περισσότερο τις τιμές των τροφίμων, οι οποίες αυξάνονται σταθερά και αποτελούν πρόσθετη επιβάρυνση για τα νοικοκυριά και τους πολίτες με χαμηλά εισοδήματα. Αν η οικονομική προσιτότητα των τροφίμων **προβληματίζει πολλούς πολίτες της ΕΕ**, η διαθεσιμότητά τους αποτελεί ήδη οξύ πρόβλημα στις ευάλωτες χώρες του πλανήτη.

Στην ανακοίνωση που ενέκρινε σήμερα η Επιτροπή για τα λιπάσματα, αναλύονται οι επιπτώσεις της στενότητας που επικρατεί στην αγορά λιπασμάτων στην επισιτιστική ασφάλεια και τις τιμές των τροφίμων και παρατίθεται κατάλογος μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Στην ανακοίνωση περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί και οι δράσεις που έχουν αναληφθεί ή προβλεφθεί για τον περιορισμό της τιμής του αερίου. Προτείνονται επίσης μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα με σκοπό τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγωγές λιπασμάτων και την παροχή βοήθειας στους γεωργούς ώστε να βελτιστοποιηθεί η χρήση λιπασμάτων, με στροφή στα οργανικά λιπάσματα, εφόσον είναι δυνατόν. Τέλος, περιγράφεται η στήριξη της ΕΕ για επισιτιστική ασφάλεια και βιώσιμα συστήματα τροφίμων στις χώρες εταίρους.

Ποια μέτρα λαμβάνετε για να βοηθήσετε τους γεωργούς της ΕΕ;

Οι υψηλές τιμές των λιπασμάτων αποτελούν πρόκληση για τους γεωργούς της ΕΕ. Οι αγορές λιπασμάτων αντιπροσωπεύουν, κατά μέσο όρο, 6 % περίπου του κόστους των εισροών για τους γεωργούς της ΕΕ και έως 12 % για εκείνους που ασχολούνται με τις αροτραίες καλλιέργειες. Στόχος της [στρατηγικής της ΕΕ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»](#) είναι να μειωθούν οι απώλειες θρεπτικών συστατικών κατά 50 % έως το 2030, με παράλληλη διατήρηση της γονιμότητας του εδάφους, πράγμα που αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε μείωση της χρήσης λιπασμάτων κατά 20 %. Εκτός από τα σαφή οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη που θα προκύψουν, με τη βελτίωση της αποδοτικότητας στην ΕΕ θα μειωθούν και οι εντάσεις στην παγκόσμια αγορά.

Στην ανακοίνωση εκτίθενται βέλτιστες πρακτικές και τρόποι που θα **βοηθήσουν τους γεωργούς να βελτιστοποιήσουν τη χρήση λιπασμάτων και να μειώσουν την εξάρτησή τους από τα ανόργανα λιπάσματα, διασφαλίζοντας παράλληλα τις αποδόσεις:**

- **Βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και κατάρτιση:** Όλα τα κράτη μέλη περιέλαβαν στα **στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ** το θέμα της αποδοτικής χρήσης των θρεπτικών συστατικών. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι οι σχετικές παρεμβάσεις, όπως τα σχέδια διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών, η βελτίωση της υγείας του εδάφους, η γεωργία ακριβείας, η βιολογική γεωργία και η αγροοικολογία, η μεγαλύτερη χρήση ψυχανθών σε συστήματα αμειψισποράς κ.λπ., τυγχάνουν ευρείας αποδοχής από τους γεωργούς. Η Επιτροπή θα καλεί, κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο περαιτέρω

ιεράρχησης των προτεραιοτήτων και καθορισμού περισσότερο φιλόδοξων στόχων για τις εν λόγω παρεμβάσεις στο πλαίσιο μελλοντικών αναθεωρήσεων των στρατηγικών τους σχεδίων για την ΚΓΠ. Κατάλληλες **συμβουλές και κατάρτιση** θα παρέχονται επίσης στους γεωργούς, με τη συμβολή του νέου [εργαλείου διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών για μια βιώσιμη γεωργία \(FaST\)](#).

- **Στοχευμένη χρηματοδοτική στήριξη:** Το τροποποιημένο προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν ειδική στήριξη στους γεωργούς και τους παραγωγούς λιπασμάτων. Κονδύλια που προκύπτουν από μέτρα όπως το ανώτατο όριο στα αγοραία έσοδα ορισμένων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και η εισφορά αλληλεγγύης μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν, υπό τις ισχύουσες προϋποθέσεις, για τους σκοπούς των εθνικών καθεστώτων στήριξης. Πέραν τούτου, η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, θα εξετάσει τη σκοπιμότητα της χρήσης του γεωργικού αποθεματικού, ύψους 450 εκατ. ευρώ για το οικονομικό έτος 2023, για τους γεωργούς που πλήττονται από το υψηλό κόστος των εισροών.

Στην [ανακοίνωση που εξέδωσε σχετικά με τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας](#) τον Μάρτιο του 2022, η Επιτροπή έχει ήδη θεσπίσει σειρά μέτρων για την άμεση στήριξη των γεωργών της ΕΕ. Έκτακτη στήριξη ύψους 500 εκατ. ευρώ, που συμπληρώθηκε με εθνικούς πόρους, χορηγήθηκε στους γεωργούς και τους παραγωγούς τροφίμων που επλήγησαν περισσότερο από τις σοβαρές συνέπειες του παράνομου πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία. Προτεραιότητα δόθηκε στη στήριξη των γεωργών που εφαρμόζουν βιώσιμες πρακτικές. Η Επιτροπή επέτρεψε επίσης τις καλλιέργειες σε γη υπό αγρανάπαυση, διατηρώντας παράλληλα στο ακέραιο την πράσινη ενίσχυση για τους γεωργούς. [Η παρέκκλιση αυτή παρατάθηκε](#) έως το 2023 με σκοπό την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της ΕΕ παρά την περιορισμένη διαθεσιμότητα γόνιμων εκτάσεων.

Ποια μέτρα λαμβάνετε για να βοηθήσετε τις ευάλωτες χώρες;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντέδρασε ταχύτατα στον συστημικό κλυδωνισμό που προκάλεσε η ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας, δρομολογώντας δράσεις για την αντιμετώπιση της επισιτιστικής ανασφάλειας σε παγκόσμιο επίπεδο στο πλαίσιο της αντίδρασης της «Ομάδας Ευρώπη» στην παγκόσμια επισιτιστική ανασφάλεια. Συνολικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι θα διαθέσει **7,7 δισ. ευρώ** έως το 2024 για τη στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας και των βιώσιμων συστημάτων τροφίμων.

Για παράδειγμα, η ΕΕ κινητοποίησε πρόσφατα 350 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση τοπικών συστημάτων παραγωγής τροφίμων στην Αφρική, την Καραϊβική και τον Ειρηνικό (ΑΚΕ). Πρόκειται για επένδυση στην επισιτιστική αυτονομία και ανθεκτικότητα των χωρών εταίρων, μέσω της ενίσχυσης της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων και της μείωσης της εξάρτησης από μη βιώσιμες γεωργικές εισροές. Πράγματι, η ΕΕ βοηθά τους εταίρους της να περιορίσουν την εξάρτησή τους τόσο από τα εισαγόμενα λιπάσματα όσο και από τα ανόργανα λιπάσματα, επενδύοντας στην αποδοτική χρήση και σε εναλλακτικές λύσεις, συμπεριλαμβανομένων των οργανικών λιπασμάτων, καθώς και στη βιώσιμη γεωργία και τη διαχείριση της γονιμότητας του εδάφους.

Η Επιτροπή θα συμμετάσχει επίσης στην πρωτοβουλία **Global Fertiliser Challenge** (GFC) που δρομολογήθηκε στο Φόρουμ των Μεγάλων Οικονομιών, τον Ιούνιο του 2022. Η Επιτροπή θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της εν λόγω πρωτοβουλίας εστιάζοντας στη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών για την αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση των λιπασμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες εφαρμογών και παροχής συμβουλών στους μικροκαλλιεργητές, μεταξύ των οποίων γυναίκες και νέοι.

Οι υψηλότερες τιμές εισαγωγής τροφίμων και λιπασμάτων, οι διαταραχές των αλυσίδων εφοδιασμού για τους εισαγωγείς τροφίμων, καθώς και η απώλεια εσόδων για ορισμένους εξαγωγείς τροφίμων έρχονται να προστεθούν στις επείγουσες ανάγκες που απορρέουν από την κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών. Η συνεισφορά της Επιτροπής ύψους 100 εκατ. ευρώ στο καταπιστευματικό ταμείο του ΔΝΤ για τη μείωση της φτώχειας και την ενίσχυση της ανάπτυξης (PRGT) θα στηρίξει τις ευάλωτες χώρες στις οποίες έχουν αυξηθεί οι δαπάνες για εισαγωγές.

Η Ομάδα των Ηνωμένων Εθνών για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων κρίσεων διαδραματίζει καίριο ρόλο στον συντονισμό της παγκόσμιας αντίδρασης στις παγκόσμιες επιπτώσεις που έχει ο πόλεμος στην Ουκρανία στα συστήματα τροφίμων, ενέργειας και χρηματοδότησης. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία άλλων διεθνών πρωτοβουλιών, όπως η Παγκόσμια Συμμαχία της G7 για την Επισιτιστική Ασφάλεια, η πρωτοβουλία Call to Action και η πρωτοβουλία FARM. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε λιπάσματα, ιδίως με τη διατήρηση των αγορών ανοικτών και την αποφυγή εξαγωγικών περιορισμών, την προσωρινή αύξηση της παραγωγής λιπασμάτων προκειμένου να αντισταθμιστούν οι ελλείψεις, τη στήριξη της καινοτομίας στον τομέα των λιπασμάτων και την προώθηση μεθόδων για τη μεγιστοποίηση της αποδοτικής χρήσης των λιπασμάτων.

Τέλος, η ΕΕ ενισχύει τις εταιρικές σχέσεις για **καινοτόμες και βιώσιμες επενδύσεις στον γεωργικό**

τομέα ενισχύοντας τη συνεργασία με διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Παγκόσμια Πύλη» (Global Gateway), ως μέρος μιας ολοκληρωμένης απάντησης της «Ομάδας Ευρώπη» στην παγκόσμια επισιτιστική ανασφάλεια. Βασικό μέσο θα είναι το επενδυτικό σκέλος για τη γεωργία ανοικτής αρχιτεκτονικής του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ETBA +), το οποίο στηρίζει κλιματικά έξυπνα γεωργικά συστήματα και ανθεκτικές αλυσίδες αξίας. Το χαρτοφυλάκιο της ΕΤΑΑ καλύπτει ήδη σημαντικές επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα γεωργικών επιχειρήσεων. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) θα χορηγήσει στο Διεθνές Ταμείο Γεωργικής Ανάπτυξης (IFAD) προνομιακό δάνειο ύψους 500 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που θα δώσουν ώθηση στη γεωργική παραγωγή και θα συμβάλουν στην αύξηση της ανθεκτικότητας.

Πώς μπορεί η ΕΕ να εξασφαλίσει αξιόπιστες εισαγωγές θρεπτικών ουσιών και λιπασμάτων;

Η ΕΕ εισήγαγε περίπου 26 εκατ. τόνους αζωτούχων λιπασμάτων, ενδιάμεσων προϊόντων αζώτου και φωσφορικών αλάτων το 2021, κυρίως αζωτούχων (10,6 εκατ. τόνοι), δηλαδή αμμωνίας, ουρίας, μείγματος ουρίας και νιτρικού αμμωνίου, νιτρικού αμμωνίου κ.λπ., ποτάσας (3,4 εκατ. τόνοι), φωσφόρου και πρόδρομων ουσιών (6,4 εκατ. τόνοι), καθώς και σύνθετων λιπασμάτων που περιέχουν τα τρία θρεπτικά συστατικά άζωτο, φώσφορο και κάλιο (5,6 εκατ. τόνοι). Οι εισαγωγές αντιπροσωπεύουν αντίστοιχα το 30 %, 68 % και 85 % της κατανάλωσης αζωτούχων, φωσφορικών και καλιούχων λιπασμάτων στην ΕΕ. Η διαφοροποίηση των πηγών εισαγόμενων λιπασμάτων και ενδιάμεσων προϊόντων με σκοπό τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας λιπασμάτων αποτελεί ρεαλιστική αντίδραση στα προβλήματα παραγωγής στην ΕΕ.

Ωστόσο, αυτή η αυξημένη εξάρτηση από τις εισαγωγές και η αστάθεια της αγοράς εκθέτει ιδιαίτερα τους γεωργούς της ΕΕ και τον ευρωπαϊκό τομέα λιπασμάτων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η **βιώσιμη παραγωγή λιπασμάτων στην ΕΕ αποτελεί βασικό παράγοντα της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας μας και της συνεχούς συμβολής μας στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια**. Η ισχυρή εγχώρια παραγωγή της ΕΕ συμβάλλει επίσης στην άμβλυση των εντάσεων όσον αφορά τη ζήτηση στις παγκόσμιες αγορές.

Βραχυπρόθεσμα, τα κράτη μέλη μπορούν, στα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης και σε περίπτωση ελεγχόμενης διανομής αερίου, να δώσουν προτεραιότητα στη συνεχή και απρόσκοπτη πρόσβαση των παραγωγών λιπασμάτων στο φυσικό αέριο, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Εξοικονόμηση αερίου για έναν ασφαλή χειμώνα». Για μεγαλύτερη διαφάνεια, η Επιτροπή θα δρομολογήσει, το 2023, **παρατηρητήριο της αγοράς λιπασμάτων** για την ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με την παραγωγή, τη χρήση, τις τιμές και το εμπόριο.

Κατά το περασμένο έτος, η Επιτροπή έλαβε επίσης αποφασιστικά μέτρα για **την ασφάλεια του εφοδιασμού και τη σταθεροποίηση των αγορών αερίου**, καίριας σημασίας βασικού προϊόντος για την παραγωγή αζωτούχων λιπασμάτων. Η ανακοίνωση [REPowerEU](#), τον Μάιο του 2022, εισήγαγε, μεταξύ άλλων, μέτρα για την προώθηση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμες πηγές και την εξοικονόμηση ενέργειας, καθώς και για τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού. Ακολούθησε το σχέδιο έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας που παρουσιάστηκε στις 18 Οκτωβρίου 2022, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού και την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας.

Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, η υποκατάσταση, όπου είναι δυνατόν, των ανόργανων λιπασμάτων από **οργανικά λιπάσματα** θα μειώσει την εξάρτηση της ΕΕ από το αέριο, καθώς και το αποτύπωμα άνθρακα του τομέα. Ο [κανονισμός για τα προϊόντα λίπανσης](#) διασφαλίζει ήδη καλύτερη πρόσβαση στην αγορά για τα λιπάσματα που παράγονται από την αξιοποίηση αποβλήτων και πράσινες και κυκλικές εναλλακτικές λύσεις αντί του φυσικού αερίου. Το πρόγραμμα «[Ορίζων Ευρώπη](#)» έχει επίσης επενδύσει 180 εκατ. ευρώ σε έργα για τη βελτιστοποίηση του ισοζυγίου θρεπτικών συστατικών, εναλλακτικών προϊόντων λίπανσης και λύσεων που βασίζονται στη φύση για τη διαχείριση των θρεπτικών συστατικών. Η Επιτροπή θα εγκρίνει επίσης το 2023 ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των θρεπτικών συστατικών με σκοπό την προώθηση της αποτελεσματικότερης χρήσης τους.

Τέλος, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις επενδύσεις **στο ανανεώσιμο υδρογόνο και στο βιομεθάνιο και την αμμωνία που παράγονται επί της βάσης αυτής**. Η παραγωγή αμμωνίας με τη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου είναι μια τεχνολογία που υπόσχεται να μειώσει σημαντικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη διαδικασία παραγωγής λιπασμάτων και να εξαλείψει την εξάρτηση της ΕΕ από το φυσικό αέριο για την παραγωγή λιπασμάτων. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν καθεστώτα στήριξης τα οποία μπορούν να καλύψουν τα χρηματοδοτικά κενά μέσω της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για να στηρίξουν τα καλύτερα έργα.

Ποιες είναι οι εναλλακτικές λύσεις έναντι της χρήσης ανόργανων λιπασμάτων;

Στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης απάντησής μας, η ανακοίνωση της Επιτροπής

περιγράφει πιθανές εναλλακτικές λύσεις έναντι της χρήσης ανόργανων λιπασμάτων.

Οι βιώσιμες γεωργικές πρακτικές οδηγούν σε βελτιστοποιημένη χρήση λιπασμάτων που θα μειώνουν το κόστος για τους γεωργούς και θα ωφελούσε το περιβάλλον. Ένας από τους δέκα καίριας σημασίας στόχους της νέας ΚΓΠ, που θα αρχίσει να εφαρμόζεται την 1η Ιανουαρίου 2023, είναι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της εξάρτησης από τα χημικά προϊόντα. **Σημαντική χρηματοδότηση της ΕΕ** στηρίζει τους υψηλούς περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Πράγματι, τουλάχιστον το 25 % του προϋπολογισμού για άμεσες ενισχύσεις θα διατεθεί σε οικολογικά προγράμματα, παρέχοντας ισχυρότερα κίνητρα για φιλικές προς το κλίμα και το περιβάλλον γεωργικές πρακτικές και προσεγγίσεις όπως η βιολογική γεωργία, η αγροοικολογία, η ανθρακοδεσμευτική γεωργία κ.λπ., καθώς και για βελτιώσεις στην καλή διαβίωση των ζώων. Ομοίως, τουλάχιστον το 35 % των κονδυλίων θα διατεθεί σε μέτρα για τη στήριξη του κλίματος, της βιοποικιλότητας, του περιβάλλοντος και της καλής διαβίωσης των ζώων.

Η **γεωργία ακριβείας** επιτρέπει την πιο στοχευμένη χρήση λιπασμάτων χάρη στη δορυφορική τεχνολογία, μεταξύ άλλων εργαλείων. Αρκετά στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ στηρίζουν επίσης την ευρύτερη υιοθέτηση **σχεδίων διαχείρισης θρεπτικών συστατικών** τα οποία περιλαμβάνουν συστάσεις προς τους γεωργούς σχετικά με τις πηγές θρεπτικών συστατικών που θα πρέπει να εφαρμόζουν και τα σχετικά ποσοστά. Το νέο εργαλείο **FaST** της ΚΓΠ (εργαλείο διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών για μια βιώσιμη γεωργία) θα συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου, απλουστεύοντας και διευκολύνοντας την υιοθέτηση των εν λόγω σχεδίων.

Η κοπριά, η λυματολάσπη και τα βιολογικά απόβλητα από διεργασίες μεθανιοποίησης/βιοαερία ή βιολογικές και θερμικές επεξεργασίες αποτελούν **οργανικά λιπάσματα** που μπορούν να υποκαταστήσουν εν μέρει τα ανόργανα λιπάσματα. Η ανάπτυξη μεθόδων για την επέκταση της αποτελεσματικής ανακύκλωσης θρεπτικών συστατικών των οργανικών αποβλήτων (π.χ. κοπριά, αναερόβια χώνευση, ιλύς και άλλες ροές οργανικών αποβλήτων) σε ανανεώσιμα προϊόντα λίπανσης βιολογικής προέλευσης συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Ωστόσο, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ελεγχόμενη χρήση σε ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση ζώνες.

Η Επιτροπή είχε καλέσει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στα **στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ** μέτρα σχετικά με πρακτικές βελτιστοποίησης της αποδοτικής χρήσης των λιπασμάτων, οι οποίες αφενός μειώνουν την εξάρτηση από τα λιπάσματα και, αφετέρου, προλαμβάνουν και περιορίζουν τη ρύπανση από θρεπτικά συστατικά. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει την υλοποίηση των προγραμματισμένων παρεμβάσεων. Τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τα σχέδιά τους, εάν χρειαστεί.

Υπάρχουν επίσης δυνατότητες στην **πράσινη μετάβαση** της βιομηχανίας λιπασμάτων. Για παράδειγμα, με τη διαδικασία παραγωγής αζωτούχων λιπασμάτων που βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ανανεώσιμο υδρογόνο, λαμβάνεται «πράσινη αμμωνία».

Τι γίνεται με τις κυρώσεις; Απαγορεύεται η είσοδος στην ΕΕ λιπασμάτων από τη Ρωσία, ακόμη και όταν προορίζονται για τρίτες χώρες;

Η Ρωσία επιδιώκει σε εκστρατείες χειραγώγησης της πληροφόρησης και διάδοσης προπαγάνδας. Στόχος της είναι να απεκδυθεί των ευθυνών της για την κρίση επισιτιστικής ασφάλειας που προκάλεσαν οι παράνομες ενέργειές της, επιρρίπτοντας την ευθύνη για την κρίση αυτή στις κυρώσεις της ΕΕ.

Καμία από τις κυρώσεις που ενέκρινε η ΕΕ λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία δεν στοχεύει το εμπόριο γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ιδίως σίτου και λιπασμάτων), ούτε μεταξύ τρίτων χωρών και της Ρωσίας. Εάν τρίτες χώρες επιθυμούν να αγοράσουν ρωσικά λιπάσματα, δεν υπάρχουν κυρώσεις της ΕΕ που να το απαγορεύουν. Πράγματι, οι ρωσικές εξαγωγές λιπασμάτων σε τρίτες χώρες δεν έχουν μειωθεί.

Πολλές εξαιρέσεις έχουν προβλεφθεί για τα αγροδιατροφικά προϊόντα όταν επηρεάζονται έμμεσα από άλλα μέτρα.

Στις 19 Σεπτεμβρίου 2022, η ΕΕ εξέδωσε επικαιροποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες για τις περιπτώσεις στις οποίες μεταφορείς της ΕΕ μεταφέρουν σε τρίτη χώρα είδος για το οποίο έχουν επιβληθεί κυρώσεις. Σ' αυτές καθίσταται σαφές ότι επιτρέπεται η μεταφορά ρωσικών λιπασμάτων σε τρίτες χώρες.

Τι ισχύει για τις εισαγωγές λιπασμάτων από τη Ρωσία στην ΕΕ;

Λιπάσματα από τη Ρωσία μπορούν να εισέλθουν στην ΕΕ.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη για να διασφαλίσει ότι οι

κατευθύνσεις και η εφαρμογή τους από τις αρμόδιες αρχές είναι διαφανείς και συνεπείς, και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι οι κυρώσεις θα οδηγήσουν στην επίτευξη του επιθυμητού στόχου, που είναι να επιτραπεί η διέλευση και η ροή λιπασμάτων για χρήση από τους γεωργούς εντός και εκτός της ΕΕ.

Για το κάλιο (ποτάσα) και τα καλιούχα λιπάσματα, οι εισαγωγές περιορίζονται σε ένα ποσοτικό ανώτατο όριο που αντιστοιχεί στο ίδιο επίπεδο εισαγωγών από τη Ρωσία κατά την περίοδο 2017-2021, αλλά αυτό δεν συνιστά απαγόρευση. Σκοπός είναι να αποφευχθεί η καταστρατήγηση από τη Λευκορωσία, καθώς απαγορεύεται η εισαγωγή των προϊόντων αυτών από τη Λευκορωσία.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Δελτίο Τύπου για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων](#)

[Ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των λιπασμάτων](#)

[Η αγορά λιπασμάτων στην ΕΕ](#)

[Διασφάλιση του παγκόσμιου εφοδιασμού τροφίμων και της επισιτιστικής ασφάλειας](#)

QANDA/22/6566

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Miriam GARCIA FERRER](#) (+32 2 299 90 75)

[Thérèse LEREBOURS](#) (+32 2 296 33 03)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)